N°. 2684

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

185[illegible]

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG 25 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels, tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

De *Siècle*, het eenige blad in Frankrijk dat den vrede met leede oogen ziet komen, bevatte dezer dagen, in antwoord op een artikel van het vredelievende *Journal des Débats*, een eenigzins oorlogzuchtig schrijven, waarin voor te groote inschikkelijkheid jegens Rusland gewaarschuwd werd Het publiek, dat aan soortgelijke redeneeringen van den *Siècle* sedert lang gewoon was, hechtte er niet meer waarde aan dan aan elke andere uitdrukking eener personeele en geheel op zich-zelve staande denkwijze. Daar neemt echter het officiëele regeringsblad, de *Moniteur*, op zijn eerste pagina het artikel van den *Siècle* in zijn geheel over. De opinie verontrustte zich en wilde in die overname het bewijs eener veranderde en meer oorlogsgezinde staatkunde van de Regering zien. Een merkbare daling op de beurs was er het gevolg van, en zou nog gevoeliger geweest zijn, als niet de half-officiëele *Constitutionnel* berigt had, dat de *Moniteur* bij vergissing het artikel van den *Siècle* had overgedrukt. Waarom men zich over de beteekenis van dit feit ongerust gemaakt heeft, kan blijken uit de volgende beschouwingen van den russisch gezinden *Le Nord* van heden:

»Gisteren werd de staatkundige en financiëele wereld te Parijs in beweging gebragt door eene onachtzaamheid van den *Moniteur Universel*, die op zijn eerste pagina een artikel van den *Siècle* overgenomen had, welk artikel voor zooverre er eenig gewigt aan te hechten is, de strekking draagt om de bevolking, die vurig naar vrede verlangt, te verontrusten.

»Dit anglo-demokratiesch manifest van den *Siècle*, dat op wijziging der kaart van Europa aandringt, en verwoesting van Nikolajeff, de nadere grensbepaling van Azië enz. eischt, hoewel op zich-zelf van weinig belang, moet door de overname in het regeringsblad een onrustbarende beteekenis erlangen, ja bijna het karakter van *bedreiging* aannemen. Wij-zelven zouden niet regt weten wat er van te denken was. Want de *Siècle* deed eigenlijk niets anders, hoewel de welbekende wenschen van zijn partij op den voorgrond plaatsende, dan een artikel van het *Journal des Débats* beantwoorden, welk blad eergisteren beweerde, dat Nikolajeff geen gevaar voor Turkijë kon opleveren en dat Bomarsund slechts een versterkte kazerne was, die Rusland, volgens het traktaat van Frederiks-haven, volkomen geregtigd was om op te bouwen. Even gematigd en redelijk als *Débats* zich betoonde, even heftig poogde de *Siècle* te bewijzen, dat men zich niet vergenoegen moet met de gestelde voorwaarden, daar de oorlog niet zoo zeer ten doel had om Turkijë te redden, dan wel om een duurzaam evenwigt in Europa te grondvesten door verzwakking van Rusland.

»Het valt gemakkelijk te begrijpen, dat zulk eene verklaring, opgenomen in de kolommen van den *Moniteur*, buitengewonen indruk maken moest. Gelukkig was dit het gevolg eener vergissing; eene dépêche uit Parijs berigt ons, dat het een ander artikel van den *Siècle* was, het de officiëele koerant had willen overnemen, een artikel waarin gezegd werd, dat de redeneeringen der dagbladen geen den minsten invloed op de plenipotentiarissen zouden uitoefenen.

»De eensklaps opgekomen hoop der voorstanders van een nationaliteits-oorlog is dus terstond den bodem ingeslagen."

Intusschen eene telegrafische depêche uit Parijs van gisteren verzekert, dat er geene vergissing heeft plaats gehad:

»In den *Moniteur* leest men: De *Constitutionnel* heeft gedwaald door de overname van het artikel van den *Siècle* aan vergissing toe te schrijven. De *Moniteur* is het eenige regeringsorgaan; indien er dus dwaling bestond, wij zouden niet aan anderen de zorg overlaten die te herstellen."

Moet men daaruit opmaken, dat de fransche Regering eensklaps van staatkunde veranderd is, en de inzigten van Engeland en den *Siècle* tot de hare gemaakt heeft, of mag men welligt het er voor houden, dat, niettegenstaande de aangehaalde woorden van den *Moniteur*, de vergissing werkelijk heeft bestaan, en de ontkenning alleen daaraan is toe te schrijven, dat het regeringsblad zich geraakt voelde door de teregtwijzing van den *Constitutionnel*, zooals zijn korte scherpe toon kan doen vermoeden?

Het zou ook kunnen zijn, dat men de Russen, die wat al te weinig toegevendgezind zouden kunnen zijn geworden, op eene indirekte wijze heeft willen doen begrijpen, dat de vredelievendheid der fransche bevolking geen voorwendsel moet zijn om stug en stijf op de konferentiën te komen.

Men moet overigens niet uit het oog verliezen, dat er iets avontuurlijks is in het fransche gouvernement, dat dikwerf moeijelijk te verklaren, niet altijd reden geeft tot ongerustheid.

Het petitionnement, quasi ter zake van de onderwijswet, maar eigenlijk ter »omverwerping" van het ministerie, schijnt op geen algemeenen bijval te kunnen rekenen. De orthodoxen prijzen het aan: dat ligt in den aard der zaak. Een blad als de *Nieuwsbode*, die, volgens de *Fakkel*, niet weet wat hij doet, laat zich door hen op sleeptouw meênemen: dat is evenzeer te begrijpen. Warhoofden, als die van de *Amersfoortsche Courant*, wien het eene ergernis is dat het land rust geniet en die vermoeden, dat het goed visschen zal zijn in troebel water, schreeuwen hunne keelen heesch, opdat andermaal het land in rep en roer gerake: zóó blijven zij in hunne rol. Verreweg de meerderheid echter der overige min of meer protestantsch gekleurde bladen aarzelen zich ten gunste van het petitionnement te verklaren, vreezende, dat alleen de orthodoxe en reaktionnaire partijen, bij slechte rekening, er bij winnen zouden. En wat de meer bezadigde bladen, die zich openlijk protestantsch verklaren, betreft, deze keuren de opgezette beweging in ronde woorden af en verheelen den wensch niet, dat zij mislukke en dat men er zich niet mede inlate.

Onder de laatst bedoelde bladen bekleedt de *Amsterdamsche Courant* eene voorname plaats. Van hare voorliefde voor het Protestantismus maakt zij geen geheim. »Wij zijn," zegt ze, »zoo warme Protestanten als iemand," wat geen raadsel was voor hare aandachtige lezers, die weten met welken ijver zij dagelijks de Katholieken en hunne kerkleer bestrijdt. Te opmerkelijker is daarom, wat zij in haar laatste Nommer schrijft, waaraan wij het volgende ontleenen:

»De taktiek der redenaars van de regterzijde in de kamer der belgische vertegenwoordigers, heeft veel van die, welke bij ons door sommige sterk gekleurde protestantsche dagbladen gebruikt en aanbevolen wordt. Gelijk daar ten opzigte van de katholieken, zoo wordt hier met betrekking tot de protestanten beweerd, dat daar de meerderheid der natie de hervormde godsdienst is toegedaan, men niet kan eischen, dat de belastingschuldigen met hun geld een onderwijs ondersteunen, hetwelk niet volkomen orthodox en met hunne geloofs-overtuigingen overeenkomstig is. Hierop voortbouwende, komt men er toe, den uitdrukkelijk uitgesproken wil der Grondwet geheel uit het oog te verliezen, en alle bestuurders van staatsinstellingen te verpligten, zich, "onder voorwendsel van den aan het geloof der meerderheden verschuldigden eerbied, tot apologisten eener exklusieve gezindheid op te werpen.

»De *Indépendance Belge*, terwijl zij de bovenvermelde diskussiën bespreekt, voegt er het volgend hoog ernstig en opmerkelijk woord aan toe:

»»*De meerderheden stellen de wet* - ziedaar dan het laatste woord der staatkundige overtuigingen van de regterzijde. Ware het mogelijk, dat zij in het gelijk werd gesteld, dan was er voorwaar weinig noodzaak om aan België de konstitutie van 1831 te schenken en het daarmede regelregt tot een uitkomst te voeren, welke de meest absolutistische regeringen naauwelijks durven noemen. Is er iets meer anti-konstitutionneel, iets dat meer met de bewonderenswaardige harmonie onzer grondwettige instellingen strijdt, dan deze taal, waarvan zich alle dwingelanden hebben bediend en die het regt aan den kant der meest talrijken en sterken plaatst? Met zulk een punt van uitgang laten zich de treurigste misbruiken, de noodlottigste episoden uit de geschiedenis regtvaardigen: — ook *de inkwisitie was de wet der meerderheid.*"

»Wij meenen dat deze waarschuwing van het geachte belgisch blad ook uit een protestantsch oogpunt en bij de tegenwoordige verhouding der partijen hier te lande, ja ook met het oog op de aanstaande behandeling van het wetsontwerp tot regeling van het *lager* onderwijs, ernstige behartiging verdient. Wij zijn zoo warme protestanten als iemand, maar juist dát wij het zijn, doet ons volstrekte eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen en toepassing der bij de grondwet gewaarborgde vrijheid en gelijkheid der godsdienstige gezindheden verlangen, terwijl wij bovendien te zeer van de kracht van het protestantsch beginsel overtuigd zijn, om te vreezen dat het daaronder zou kunnen lijden."

Wij zouden veel op het bovenstaande, waarbij de staat van zaken in België uit een onjuist oogpunt beschouwd wordt, aan te merken hebben, doch onthouden ons daarvan, omdat het er ons heden niet om te doen is de diskussiën, die in België gevoerd zijn, hoe leerzaam die ook wezen mogen, te bespreken. Wat echter duidelijk uitkomt in de aangehaalde woorden is, dat het door de orthodoxen opgezette petitionnement niet door de *Amsterdamsche Courant* goedgekeurd en ondersteund wordt en dat dit blad geenszins ten tweede male eene beweging zou toejuichen, die het land het onderst boven keeren, en de grootste belangen op het spel zou kunnen zetten. Dit slechts was het, wat wij tot ons genoegen te konstateeren hadden.

Bij de afdeeling: *Waterstaat* van het departement van Binnenlandsche Zaken is, naar 't schijnt, eene eerste betrekking vakant. De ultra-protestantsche bladen, vermoedende dat de heer van der Kun wel in de eerste plaats voor die betrekking in aanmerking zou moeten komen, hadden niets haastigers te doen dan te verklaren, dat, wanneer gebeurde wat zij verwachtten, zij daardoor ten zeerste ontstemd zouden raken. De heer van der Kun is immers katholiek, en de heer Conrad, die protestantsch is, was even knap en mogelijk nog knapper dan die roomsche hoofd-ingenieur. Zóó werd een klein kabaal opgezet, om den hoogst verdienstelijken en algemeen geachten katholieken ambtenaar naar den achtergrond te verwijderen. Ter gelegenheid van de op handen zijnde benoeming van een Gouverneur-generaal van N.-Indië had men met uitnemend gevolg een soortgelijk spel gespeeld: men vleide zich met de hoop dat het volgen derzelfde taktiek ook nu weer hetzelfde gewenschte rezultaat zou opleveren.

Wat evenwel gebeurt? Iets, wat niemand voorzien kon. De *Nieuwsbode*, ofschoon tot dus verre beschermd en aanbevolen door de *Fakkel*, verstout zich in meening te verschillen van het hoofdorgaan der geheime genootschappen, en verklaart zelfs, dat de *Fakkel* de zoogenaamde protestantsche belangen kompromitteert, door het bezigen ten aanzien van een geacht persoon van zulke beleedigende taal als zij zich veroorlooft. Gaat zij op dien weg voort, dus waarschuwt de *Nieuwsbode* ten slotte, dan moeten wij de *Fakkel* met het: *Non tali auxilio, nec defensoribus istis*, van ons afstooten!

Groote ontsteltenis en algemeene verontwaardiging in het hoofdkwartier der onruststokers! Wij — verlaten en verraden door den *Nieuwsbode!* wij — door hem met een banvonnis bedreigd! wij — afhankelijk van zijn wil en wenk! wij — die hem zijn klienteel bezorgd, wij — die hem met onze bescherming begenadigd hebben — wij aan hem ondergeschikt en dansende naar zijne pijpen! nooit, dat nooit! Moet zóó onze verhouding zijn; wil hij over ons den dwingeland spelen — dan liever hem uit onzen kring geworpen en de fiolen onzer gramschap en wraak over zijn hoofd uitgestort!

Zóó gezegd, zóó gedaan. En, blijkens het laatste Nommer van de *Fakkel* is reeds aan het genomen besluit een begin van uitvoering gegeven. Met welke liefTalligheid daarbij te werk gegaan wordt, nu het geldt een medestander van gisteren af te straffen, die zich niet onvoorwaardelijk aan het orderwoord van de *Fakkel*-kliek wil onderwerpen, blijke uit het volgende, [illegible] aan het *protestantsche weekblad* ontleend:

»De *autoriteit*, op wier gezag wij geschreven hebben

het opstel: *Eere wien eere toekomt*, heeft ons *nu* berigt, dat de heer CONRAD tot dezelfde school behoort als de heer VAN DER KUN en dat dus de eerstgenoemde boven den laatstgenoemden niets vooruit heeft dan zijne europeesche vermaardheid. Wij voor ons hechten nog al aan zulk eene vermaardheid, en zouden nog al gaarne willen, dat die ook bij ons te lande van regeringswege erkend werd. In dat verlangen schijnt echter de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* niet te deelen, hetgeen ons om zekere redenen (?) nog al verwondert. *Sapienti sat. Met het oog op dien* BODE *schrijven wij: Non tali auxilio, nec defensoribus istis. Men dient toch te weten wat men doet. Het doel heiligt de middelen niet. Het moet zijn: òf vleesch òf visch.*"

De *Nieuwsbode* kan het zich derhalve voor gezegd houden: hij heeft zich de ongenade der radikalen op den hals gehaald en heeft afgedaan. 't Stond hem »om zekere redenen" niet vrij eene andere meening te hebben dan de *Fakkel.* Hij had in zijn exkluzivismus nog konsequenter moeten zijn, doch schijnt niet te weten wat hij doet. Weg dan ook met hem. Zulk een medestander, die het uitbrengen van eene eigene opinie zich geoorloofd acht, kan men toch wel missen.

Wij zijn nieuwsgierig naar de houding, welke de *Nieuwsbode* tegenover het vonnis der *Fakkel*-vierschaar zal aannemen. 't Zou ons niet verwonderen, zoo hij weldra *amende honorable* deed en beterschap beloofde.

Intusschen leert men ook weer uit het aangevoerde, welke treffende eenstemmigheid er heerscht tusschen hen, die zich van Nederland willen meester maken, om het onderling als hunnen buit te verdeelen. Zij zijn nog ver van hun doel verwijderd, en reeds verscheuren zij zich wederkeerig *à belles dents*. Zóó gaan, trouwens, de revolutie-mannen overal te werk en daardoor is het juist, dat veeltijds hunne misdadige plannen verijdeld worden.

In het aangehaalde citaat is, overigens, opmerkelijk de verklaring, dat de *Fakkel* schrijft op gezag van eene *autoriteit*. Die autoriteit is eene geheime autoriteit, welke niemand kent. Zij beschikt over eene groote magt en blindelings moeten hare bevelen opgevolgd worden. Is er niet veel, dat grond geeft tot de veronderstelling, dat door hare aktie zelfs de aktie der Regering gebalanceerd en geneutralizeerd wordt?

Aan een artikel van de *Arnhemsche Courant*, waarin het door den heer Groen ter Tweede Kamer opgeworpen incident besproken wordt, ontleenen wij het volgende:

»Wij mogen niet onopgemerkt het incident laten voorbijgaan, dat in de zitting der Tweede Kamer van 16 dezer plaats vond, vermits daardoor vrij duidelijk het gevoelen der groote meerderheid van de leden omtrent het hoofdbeginsel der wet op het lager onderwijs aan den dag is gekomen.

»Wij hebben reeds eenige dagen te voren melding gemaakt van een adres van acht orthodoxe predikanten, waaraan de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* zijnen onverdeelden bijval schonk. Welnu, in de zitting van 16 dezer werd over dat adres rapport uitgebragt met het gewone voorstel: om het stuk, ter inzage der leden, ter griffie neder te leggen.

»Dat nederleggen ter griffie, het is waar, heeft veel van eene eerlijke begrafenis; maar wat wil men, dat anders met de talrijke adviezen over aanhangige wetsontwerpen geschieden zou?

»Die eerlijke begrafenis gunde echter de heer Groen aan dit voorstel niet; hij heeft gezorgd voor een tragisch einde, hoezeer betuigende: dat, al is hij van een doodelijk in slaap wiegen afkeerig, *iedereen* moet vermijden wat aan gevaarlijke hartstogtelijkheid bevorderlijk kan zijn.

»De heer Groen schijnt zich niet te rekenen onder *iedereen*. Hij is eene uitzondering, en grijpt dan ook elke gelegenheid aan om eene *gevaarlijke hartstogtelijkheid* aan te blazen. Ter eere der Kamer zij het gezegd — niemand is hem gevolgd op dien weg.....

»De heer Groen stelde voor om het bedoelde adres te verzenden aan den minister van Binnenlandsche zaken, en aan de beide ministers van eeredienst. Er is den heer Groen wel eens verweten, dat hij amendementen voorstelde, niet *omdat* hij op de aanneming prijs stelde, maar alleen om er eene redevoering bij te kunnen houden, en daarin zijne begrippen te ontvouwen. Zoo zou het kunnen wezen, dat hij ook ditmaal het voorstel tot verzending aan de ministers deed, niet omdat hij op die verzending welke van wege de Kamer belangstelling in het adres onderstelt, zoo hoogen prijs stelde, maar alleen om gelegenheid te hebben eens weder met zijn stokpaardje voor den dag te komen. Een lange redevoering over het onderwijs, ter gelegenheid van het korte voorstel om een adres aan de ministers te verzenden, — ziet, dit valt zoo wat in zijn smaak.

»Immers, in weerwil der brommende betuiging des heeren Groen: dat het eene *plegtige* gelegenheid ware, als de kamer over het verzoekschrift dier kerkleeraren besliste, — zien wij waarlijk het nut niet in, aan het eind eener langdurige beraadslaging *over geheel verschillende zaken*, op eens eene bespiegeling over de eischen van het openbaar onderwijs te houden. Zijn voorstel tot verzending op zich zelf had met weinig woorden kunnen worden toegelicht. De Kamer had naauwkeurig rapport over het adres gehoord. Oordeelde men de strekking van dien aard, dat men het adres, als het ware met eene aanbeveling der Kamer, aan de Regering behoorde toe te zenden, dan wel vond men er geene aanleiding in om van den gewonen weg af te wijken, — dit is de gansche vraag, die te beslissen viel. Maar het voorstel kreeg meerder beteekenis door de toelichting; door die aanwijzing van den grond, waarop de adressanten meenden te mogen steunen; door dat beroep op het *publiek* regt der gezindten om stem en gezag te hebben in de aangelegenheden van den Staat.

»Blijkbaar was de heer Groen verbolgen, dat *niemand* den handschoen opnam; dat *niemand* zich verwaardigde hem tegen te spreken. Alleen de voorzitter der kommissie van rapporteurs lichtte met een kort woord hare konklusie toe, zonder evenwel in 't minst het veld der bespiegeling te betreden.

»»Het algemeen zwijgen" — zeide de heer Groen bij zijn repliek — »doet mij de toepassing voorzien van het *la mort sans phrase*. Indien er, behalve de woordopneming *ex officio*, eenige openbaring van denkwijs ware geweest; indien ik, behalve de bezwaren welke ik meende te hebben wederlegd, bezwaren, waarvan de invloed welligt sterker is, had mogen vernemen, ik zou tot intrekking van het voorstel welligt zijn overgehaald. Waarom vooral? omdat de *indruk der verwerping nadeel buiten de Kamer kan hebben.*"

»Wij gelooven dit niet. Wij gelooven, dat de indruk der verwerping van zijn voorstel *buiten* de Kamer *gunstig* is, en daarom juist vestigen wij de aandacht op dit incident.

»Wat de heer Groen voorzag geschiedde, *la mort sans phrase.* Met 42 tegen 9 stemmen werd zijn voorstel verworpen; een bewijs, dat de groote meerderheid der Tweede Kamer, en wij verheugen ons daarin, de zienswijze van de adressanten, van den heer Groen en nu ook van den *'s Gravenhaagsche Niemsbode* niet deelt."

Uit het *verslag nopens den staat der Hooge middelbare en Lagere scholen over* 1854—1855, deelen wij het volgende mede:

Het jaarlijksche regerings-verslag omtrent de verrigtingen aangaande het armbestuur behelsde dusverre mededeelingen ten aanzien der armenscholen, der scholen in welke aan kinderen van huiszittende armen, gemeenschappelijk met anderen, onderwijs wordt gegeven, der bijzondere scholen voor behoeftigen bestemd en door gemeentebesturen, genootschappen of partikulieren bekostigd, der werkscholen, der gestichten voor doofstommen en der gestichten voor blinden.

Daar het geven van onderwijs het hoofddoel is van al deze inrigtingen, waren die mededeelingen minder eigenaardig geplaatst in het Verslag over het armbestuur en zoude het beter geweest zijn ze op te nemen in dat omtrent den toestand der scholen. Te meer ware dit verkieslijk geweest, omdat hetgeen ten aanzien van het onderwijs in de hierboven bedoelde scholen in het Verslag omtrent het armbestuur werd gezegd, uit den aard der zaak grootendeels herhaald moest worden in dat omtrent de scholen.

Nu de wet van 28 Julij 1854 tot regeling van het armbestuur tot stand gekomen is en hare bepalingen ten gevolge zullen hebben, dat het regerings-verslag dienaangaande in onderscheidene opzigten anders dan vroeger zal worden ingerigt, oordeelt de Regering het gepast het dusverre gevolgde gebruik te laten varen en de vereischte mededeeling omtrent al die inrigtingen van onderwijs op te nemen in het verslag bij art. 194 der Grondwet gevorderd; terwijl in dat bij art. 195 bedoeld, zal worden gehandeld over de inwerking van het gebruik der scholen door kinderen van armen en de uitkomsten daardoor verkregen op den staat van het armwezen voor zooveel daaromtrent inlichtingen zullen worden verkregen.

Voor afzonderlijke rubrieken in eerstgemeld verslag schijnen evenwel alleen de gestichten voor doofstommen en die voor blinden vatbaar; de berigten omtrent de armen-scholen enz. vinden van zelf hunne plaats in de verschillende onderdeelen der algemeene rubriek *Lager onderwijs.*

Het nu aangeboden verslag komt, wat inrigting en zamenstelling betreft, met de vorige overeen. De redenen, waarom daarin geene verbetering kan worden gebragt zoolang de tegenwoordige verordeningen op het onderwijs van kracht blijven, zijn herhaaldelijk door de Regering vermeld. Tot andere dan in den loop van dit verslag medegedeelde beschouwingen geeft de staat der hooge-, middelbare en lagere scholen gedurende den tijdkring van 1854—1855 geen aanleiding. De toestand bleef over het algemeen dezelfde. Voor zooveel het middelbaar- en lager onderwijs betreft, heeft de Regering getracht daarin verandering te maken, door in September 1854 een wetsontwerp tot regeling van beide aan de overwegingen der Tweede Kamer aan te bieden; daar evenwel het voorloopig verslag op dat ontwerp eerst onder dagteekening van 24 Mei 1855 werd uitgebragt en de Kamer niet lang daarna uiteenging, kon dit ontwerp in die zitting niet verder in behandeling komen. Wijzigingen in de bestaande verordeningen hadden evenmin plaats.

Ten slotte valt op te merken, dat, vermits de inrigtingen van hooger onderwijs in het laatste regerings-verslag zeer uitvoerig zijn behandeld, de mededeelingen dienaangaande ditmaal uit den aard der zaak meer beknopt moesten zijn.

Te Deventer zal eene meelfabriek opgerigt worden en reeds binnen eenige weken in werking komen.

Bij den Gemeenteraad aldaar is een voorstel in behandeling, om bij een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bezwaren kenbaar te maken tegen de voorgenomene verandering in het kiesdistrikt Deventer. — Naar aanleiding der vraag welke van de plaatselijke belastingen, die ingevolge de gemeentewet moeten worden herzien, zullen worden behouden, afgeschaft of gewijzigd heeft de Raad besloten: 1°. de plaatselijke belasting op den wijn te behouden; 2°. die op den turf met den 29 Junij 1856 niet weder in te voeren; die op het gedistilleerd zooveel te verhoogen als noodig is om een equivalent te vinden voor de belasting op den turf.

(*Pr. Zw. Ct.*)

Bij de aanbesteding, aan het provinciaal bestuur van Noord-Holland, van het in verband brengen van de nieuwe koopvaarders-schutsluis aan het Nieuwe Diep met de haven en met het noord-hollandsche kanaal, en van eenige daartoe betrekking hebbende werken, is gebleken de minste inschrijver te zijn de heer G. Schalk, te Buiksloot, voor *f* 128,900. (*H. C.*)

'sGRAVENHAGE, 22 Febr. De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden het onderzoek over het wets-ontwerp nopens het Lager Onderwijs voortgezet en ten einde gebragt.

— De minister van Oorlog heeft goedgevonden, de op 15 dezer gedane aanbesteding der leverantie van remontpaarden te *improberen*, en tengevolge daarvan, onder nadere goedkeuring van het ministerie van Oorlog, op Dingsdag, den 8 April aanstaande, voor de hoofd-administratiën van de hierna vermelde korpsen, in derzelver respektive garnizoens plaatsen, *op nieuw* de leverantie van het in 1856 benoodigd getal paarden te doen aanbesteden, als: voor het 1e reg. dragonders te Haarlem, op 50 paarden; 2e reg., Tilburg, 45; 3e reg., Zutphen, 50; 4e reg., 's Gravenhage, 25; 5e reg., Deventer, 55; regement veld-artillerie, Utrecht, 15 en regement rijdende artillerie, Leyden, 25.

— De inspekteur van de geneesk. dienst der landmagt heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat aan 's Rijks veeartsenij-school te Utrecht zullen kunnen worden geplaatst twee kweekelingen, om voor rekening van het departement van Oorlog te worden opgeleid tot paarden-artsen bij het leger hier te lande; — weshalve de ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de toelating als kweekeling bij 's Rijks veeartsenij-school, ter opleiding als Paarden-arts bij het leger, mogten verlangen, worden verwittigd, dat op nader te bepalen tijd, een vergelijkend examen over de adressanten zal worden gehouden en dat vóór den 1 Mei aanstaande een daartoe strekkend verzoekschrift aan hem inspekteur, vrachtvrij zal moeten worden ingezonden, zullende na dit tijdstip geene verzoeken tot toelating tot gemeld examen worden aangenomen. Wat dit verzoekschrift moet inhouden en verdere bepalingen nopens toelating, leer-kursus enz., zijn opgenomen in de *Staats-Courant* van heden, 22 Februarij.

— Door de kiesvereeniging *Vaderland en Koning* zijn als kandidaten voor het lidmaatschap van den gemeenteraad, ter aanvulling van de opengevallene plaatsen gekozen de heeren H. F. G. N. Camp en J. W. H. Smissaert.

GOUDA, 21 Febr. Op de markt van heden was zeer weinig aanvoer van vee, dat met verflaauwde prijzen traag van de hand ging. De prijs der boter was *f* 58 tot *f* 62 de 50 N. ℔, waarvoor het aangevoerde vlug werd opgeruimd.

ROTTERDAM, 21 Febr. Volgens rapport van den direkteur der gemeentewerken, in den gemeenteraad alhier heden uitgebragt, is er ook aan de nieuwe Bazaltkade op het tweede nieuwe werk verzakking waargenomen en zal men een onderzoek instellen. De Gemeenteraad heeft heden wederom de jaarlijksche aanvrage van de koninklijke nederlandsche Yachtklub om eene toelage voor de te houden wedstrijden toegestaan.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

LONDEN, 22 Febr. De *Times* behelst in zijne tweede editie een brief van zijn korrespondent te Parijs, waarin stellig verzekerd wordt, dat Rusland in den eisch der geallieerden betreffende Nicolajeff bewilligt. Hierdoor is de voornaamste hinderpaal tegen den vrede uit den weg geruimd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Febr. De baron von Brunnow legt gedurig bezoeken bij de keizerlijke familie en de hooge Staats-ambtenaren af. Gisteren was hij bij den minister van Oorlog, maarschalk Vaillant, en roemde bij die gelegenheid met warmte de fransche troepen als de beste der wereld; vooral sprak hij met hooge geestdrift van de Zouaven.

— De grootvizier Aali-Pacha is heden aangekomen en brengt acht prachtige paarden mede, als geschenk van den Sultan aan den Keizer en eenige andere hooge personadjen.

— Aanstaanden Maandag, de openingsdag der konferentiën, zal graaf Walewski een groot diner geven, waarbij de gevolmagtigden, de ministers, de voorzitters van den Senaat, het Wetgevend Ligchaam en de groot-officieren van de kroon zullen tegenwoordig zijn.

— Alle hoofd-redakteurs der dagbladen zijn bij den heer Collet Meygret ontboden, die hun de noodzakelijkheid betoogde om gedurende de konferentiën voorzigtig te zijn.

— Van de Tuileriën is aan de dagbladen bevel gezonden, om het berigt van den *Constitutionnel*, als zou de *Moniteur* bij vergissing het artikel van den *Siècle* hebben overgenomen, niet op te nemen. Dit berigt moet de heer Walwski, zonder wiens medeweten het artikel in den *Moniteur* was geplaatst, aan den *Constitutionnel* hebben gezonden. De *Moniteur*, wien het ook ter opneming was gezonden, had het ter zijde gelegd. De minister was zeer vertoornd; men zeide zelfs, dat hij zijn ontslag wilde indienen. Dit laatste vond echter weinig geloof.

— Nopens den verschrikkelijken moord, gepleegd op de hertogin de Chaumont Laforce (*reeds in ons nommer van gisteren gemeld*), verneemt men de volgende bijzonderheden:

De hertogin de Chaumont Laforce bewoonde alleen met een knecht een fraai hôtel in de groote Avenue der Champs-Elysées, dat op een kleine hoogte aan het einde van eene ruime laan ligt, en van voren omringd is door muren, ter hoogte van de eerste verdieping der naastbij gelegen huizen. In den beginne had de hertogin verscheidene personen tegelijk in hare dienst, maar later dankte zij hen successivelijk af, en na eenige herhaalde malen van dienstboden gewisseld te hebben en zich voornamelijk niet kunnende verstaan met hare vrouwelijke dienstboden, had zij besloten om voortaan slechts een palfrenier in hare dienst te houden. Dezen belastte zij, behalve met zijne gewone werkzaamheden, ook nog met eenige andere zaken, zooals het openen der deur voor hen die haar kwamen bezoeken, want zij had zelfs geen portier in hare dienst overgehouden. De palfreniers bleven echter niet lang in hare dienst en zelfs is het dikwijls gebeurd dat zij, nog geen nieuwen terug hebbende op het tijdstip, dat de laatste haar verlaten had, zich genoodzaakt zag het werk van dezen te verrigten.

Het is in dergelijke omstandigheid, dat zij zich voor 14 dagen à 3 weken bevond, toen iemand, Baumann genaamd, 32 jaren oud en in Wurtemberg geboren, haar zijne diensten als palfrenier kwam aanbieden. De hertogin maakte hem met de voorwaarden bekend, welke door hem werden aangenomen; en reeds dienzelfde dag aanvaardde genoemde persoon zijne betrekking in het hôtel als eenigste bediende. Baumann nam die met veel zorg waar, hetgeen echter niet belette, dat hij dikwijls verwijten van zijne meesteres ontving, even als alle overigen die ontvangen hadden wegens hunne dienstzaken. In den beginne zweeg hij daarop, doch weldra kreeg zijn opvliegend karakter de bovenhand, en hij waagde het nu en dan te antwoorden, dat hare verwijten ongegrond waren. Dit een korten tijd gedaan hebbende, eindigde hij echter met niet langer op hare aanmerkingen te letten.

De hertogin, die zonder twijfel dacht dat hij vast voorgenomen had om op hare bevelen geen acht te slaan, drong te meer op de nakoming daarvan aan. Zij ging zijn werk na en maakte nieuwe aanmerkingen, die hij alleen beantwoordde door ligte teekenen van ongeduld of half hoorbaar prevelen. Zóó was het 's morgens van den moord gesteld; en nadat toen Baumann twee broodjes voor het ontbijt zijner meesteres in de nabijheid gehaald en die in de eetzaal gebragt had, ging hij aan zijne gewone bezigheden in de laan tegenover den stal, toen de hertogin daar bij hem kwam en hem op nieuw verwijt deed over zijne wijze van werken. Ditmaal echter antwoordde de palfrenier, die zich tot dusverre bedwongen had, door beleedigingen, en van gramstorigheid tot daade overgaande, wierp hij zich op haar, sloeg haar herhaalde malen op het hoofd en legde haar die geen teeken meer gaf, op een mesthoop neder.

Toen de moordenaar zag, dat zijn slagtoffer had opgehouden te leven, hield hij op te slaan, en bragt het lijk, daar het te zeer in het gezigt viel, in den stal waar hij het onder een hoop stroo verborg, waarop hij weer eenige bossen hout legde, vooral ter hoogte van het hoofd. Zoodra Baumann aldus het lijk verborgen had, begaf hij zich naar hare kamer, nam twee gouden stukken van 20 fr., een zilverstuk van 5 fr., en twee koekjes chocolade, een en ander op een meubelstuk liggende, en maakte zich toen gereed om te vertrekken zonder de hand aan het zilverwerk of de andere voorwerpen van waarde te slaan.

De hertogin had echter op het oogenblik dat zij zich bedreigd vond en geslagen werd, eenige kreten geslaakt die gehoord werden door de bewoners van het naastbij gelegen huis; en daar nu de bewoners van de eerste verdieping een gedeelte der binnenplaats van het hôtel overzien konden, hadden deze zich dadelijk naar de vensters begeven om de oorzaak van deze kreten op te sporen doch te vergeefs.

Ondertusschen had een hunner, de heer X, een Amerikaan, die reeds gedurende eenige oogenblikken door de vensterglazen had gegluurd, de hertogin hare kamer zien verlaten, het plein overgaan en hare schreden naar den palfrenier zien rigten; doch op de plaats waar deze laatste zich bevond, was het hem niet mogelijk iets te zien van hetgeen er voorviel; daar hij echter de stem van de hertogin kende, zoo was hij overtuigd, dat de kreten door haar geslaakt waren; en nadat hij alsnu eenige oogenblikken was blijven staan, zonder haar te zien, besloot hij te gaan vernemen of zij niet plotseling door eene ongesteldheid was getroffen. Hij begaf zich dus naar beneden en klopte aan de deur van het hôtel; bij zijne komst vond hij Baumann, die de deur juist opende. De heer X. vroeg hem waarheen hij zich begaf, waarop de ander antwoordde, dat hij eene boodschap in de nabijheid voor zijne meesteres ging doen. »Maar," vroeg daarop weer de heer X. »waar is dan uwe meesteres, en waarom deed zij voor eenige oogenblikken kreten hooren?" »Zij is in den stal," antwoordde daarop Baumann met de grootste koelbloedigheid, »zij liet die kreten hooren, omdat ik het ben die haar gedood heb."

De bloedvlekken, die men op den kiel van Baumann ontdekte, lieten geen twijfel over dat zijne woorden waar waren, in weerwil van de koelbloedigheid waarmede hij die uitsprak. De heer X. riep daarop een stads-sergeant, die den moordenaar arresteerde en ging vervolgens met andere buurlieden in den stal, waar zij het lijk van de hertogin vonden onder een hoop stroo en eenige bossen hout verborgen, zooals boven reeds is medegedeeld. Men ontbood onmiddelijk eenige geneesheeren, die alles aanwendden wat de kunst vermogt, doch te vergeefs.

De slagen op het hoofd van het lijk, die eene wond veroorzaakt hadden, waaruit het bloed in groote stroomen vloeide, hadden volgens hunne verklaring, den dood onmiddelijk ten gevolge gehad.

De kommissaris van politie van de sektie der Champs-Elysées en de chef van de veiligheidsdienst, die op de eerste uitnoodiging waren toegesneld, hebben dadelijk een voorloopig onderzoek ingesteld, ten einde de oorzaak der misdaad op te sporen, welke eene zeldzame sensatie in de hoofdstad verwekt heeft.

Baumann heeft op het eerste verhoor, zonder dralen de misdaad beleden, en zelfs alle kleine bijzonderheden medegedeeld met eene gevoelloosheid, die veeleer aan stompheid dan aan cynisme doet denken. Hij heeft ontkend niet alleen, dat hij met voorbedachten rade had gehandeld, maar ook dat hij het voornemen gehad had om haar te dooden. »Mijne meesteres had alle dagen allerlei aanmerkingen over mijn werk," zeide hij, »en dit niettegenstaande ik mijn werk goed verrigtte. Zoo even heeft zij mij nog verwijten voor de voeten geworpen, welke ik niet verdiende, en welke mij te meer verbitterden, daar het alle dagen hetzelfde was. De woede maakte zich van mij meester, ik wierp mij op haar, zonder te weten wat ik deed en zonder haar te willen dooden; ik had er zelfs de gedachte niet toe; ik wilde haar alleen eene kleine les geven, om mij in het vervolg met rust te laten.

»Ongelukkiglijk blijkt het thans, dat ik harder geslagen heb dan ik dacht, hoewel ik mij alleen van mijnen vuist bediend heb, want nadat ik haar eenige slagen had toegebragt, is zij bewegingloos neergevallen. Toen was het, dat ik haar in den stal bragt en dat ik werktuigelijk een hoop stroo op haar wierp en vervolgens eenige bossen hout."

Bij onderzoek vond men bij hem de 25 fr., waarvan boven gesproken is, hetgeen aanleiding gaf tot de vraag, of de moord van Mme Caumont ook had moeten dienen om den diefstal gemakkelijker te maken? Hij antwoordde dat hij dit geld alleen ontvreemd had om er zich een broek voor te koopen, welke men hem beneden schuldig was. Hij voegde er bij, dat zoo een diefstal in zijne bedoeling had gelegen, hij dan geheel andere waarden had kunnen ontvreemden, welke ter zijner beschikking stonden. Hij werd voorts in tegenwoordigheid van het lijk gebragt, zonder dat dit gezigt den minsten indruk op hem maakte. Overigens bleef hij bij zijne eerste verklaringen.

Het geregtelijk onderzoek heeft een aanvang genomen en de moordenaar is in verzekerde bewaring gesteld.

Baumann is 32 jaar oud en een vreemdeling, zooals reeds gezegd werd. Hij is iemand van een onaanzienlijk voorkomen, van eene minder dan middelbare lengte, zwart haar en baard; zijne koude gelaatstrekken drukken meer ongevoeligheid dan woestheid uit en hij legt noch berouw noch zelfvoldoening over zijne misdaad aan den dag; hij is volkomen onverschillig, en schijnt geen besef te hebben van den toestand, waarin deze door hem bedreven moord hem gebragt heeft.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Februarij. In de *London Gazette* leest men een rapport van den generaal Codrington, gedagteekend te Sebastopol den 4 Februarij, betrekkelijk de slooping van het fort St. Nikolaas, hetwelk de fransche genie, gelijk reeds gemeld is, dien dag door de ontploffing van buskruid-mijnen heeft doen springen. Het rapport schildert eerst het tooneel waarop de uitbarsting ten een ure na den middag zou plaats hebben, en vervolgt aldus:

»Het was een heldere dag; rondom heerschte stilte en rust, die alleen van tijd tot tijd door eenen knal van het vijandelijk geschut gestoord werden; en met gespannen verwachting staarden wij naar de plek, alwaar de ontploffing van 106,000 ponden buskruid een nieuw en handtastelijk blijk van onze magt en van de zege der geallieërde wapenen zou geven.

»Op het bepaalde tijdstip zagen wij eene zwarte en dikke rookwolk aan den linker kant van het fort oprijzen; een tweede wolk van hetzelfde voorkomen volgde; het daverde ontzettend; steenen werden in de lucht geslingerd en plosten in de zee; na korte tusschenpoozen sprongen ook de mijnen aan den regterkant en in het midden van het fort en vormden eene langs den grond drijvende wolk, die het geheele tooneel van verwoesting omsluijerde. Het zonnelicht speelde verwonderlijk schoon op die massa rook, wier onderste laag zich als een dik lijkkleed over het slagtoffer uitbreidde. Toen de wolk van kruiddamp en stof door de koelte over de puinhoopen der stad heengedreven was, zagen wij niets dan eene lange reeks van bouwvallen op de plaats waar eenige minuten vroeger het trotsche fort stond."

Het rapport herhaalt ten slotte het berigt dat de dokken van Sebastopol geheel vernield zijn.

STADSNIEUWS.

In de 228ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 17e Trekking prijzen van ƒ1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 3019 premie ƒ5000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

ONDERTROUWD (21 Febr.): A. Dekker met S. Welger, van Terschelling.

GETROUWD (21 Febr.): C. Jansen, wed. met L. B. J. Heusinkveld. - J. H. Wijnand, Jr., wed. met H. J. Gerritsen. - A. Helmig van der Vegt, wed. met H. J. de Boer.

BEVALLEN (20 Febr.): H. M. van den Berg; geb. Rats, D. - J. O. A. Vlasman, geb Lodeesen, Z. — (21 Febr.): A. C. Berlage, geb. Bosscha, Z.

OVERLEDEN (18 Febr.): R. Schreuder, 1 j. — (19 Febr.): C. S. Sulpke, 14 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Febr. Belg. leen. 2½ pc. 55½. Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc 93⅝; Spanje 1—3 pc 23½; Binnenl. 3 pc. 38⅝; Romeinen 5 pc —; Oostenrijk Metall. 5 pc. 80¼; id. Nat. 5 pc. 81½.

PARIJS, 22 Febr. Fransche 4½ pc. 96.—; 3 pc. 73.35; 3 pc. Spanje 38½; id. 1¼ pc —; 5 pc. Met. 88½; Rom. Leen 87⅛.

MADRID, 21 Febr. 3 pc. Schuld 33½, id. 4½ pc. 24.

LONDEN, 22 Febr. Consols 91½, 3 pc. Spanje buitenl. 42½; 1¼ pc. dito 23⅝; Comité-Bewijzen 4⅝; Passive 6¼. 5 pc. Rusl. 104, 4½ pc. dito 92, 4 pc. Holl. 95; 2½ pc. id. 64; 5 pc. Sardinië 89. Brazilië 101½. 4½ pc Peru 79½; Gren. uitg. 6¾; id. werk. 20; 3 pc. Mexiko 20⅝; Turkije —; 4 pc. Portugal 43½; Ecuador —; Wissel op Amst. 12.01¼.

WEENEN, 22 Febr. Met. 5 pc. 82⅝; id. 4½ pc. 72½; Bank-Aktien 1025; Wissel op Londen 10.45; Amst. —; Parijs 121⅞. Goud 9⅜; Zilver 6¼; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 22 Febr. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 103¼.

HAMBURG 22 Febr. Spanje 1½ pc. 33⅝; id. 3 pc. 22½; Rusl. 5 pc. 93¼; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië 83, Wissel op Amst. 36.—; Londen kort 13.6¼; Weenen —.—.

FRANKFORT, 22 Febr. 5 pc. Met. 79⅝; 1 pc. Spanje binnenl. 23½. id. 3 pc. 38; Wissel op Londen 3 m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

Wisselkoers.

Parijs	2/m	ƒ 55 3/16	Livorno	2/m	ƒ 39
»	zigt	» 56¼	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m	» 55⅜	Petersburg	»	» 1.78
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6 w.	» 33½
Madrid	3/m	» 243	Augsburg	»	» 33½
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» [illegible]
Seville	»	» 242	Hamburg	2/m	» [illegible]
Bilbao	»	» 242	»	zigt	[illegible]
Lissabon	»	» 41¼	Londen	[illegible]	[illegible]
Porto	»	» 41½	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Genua	2/m	» [illegible]	Rotterdam	[illegible]	[illegible]

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	21 FEBR. 4½ u. gebl.	22 FEBR. 4½ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63 5/16	63 5/16	a	63 7/16	63⅝
Dito Dito	3 „	75 5/16	75 5/16	„		
Dito Dito	4 „	93	92 15/16	„	93	
O. I. Leening 1844	4 „			„		
Amortisatie	3½ „	90½	90⅝	„		
Handel-Maatschappij	4½ „			„		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ „		100	„		
Dito Hollandsche dito				„		
Obligatiën	4½ „			„		
Maatschappij van Weld.	4 „			„		
Aand. Ned. Bank.	„			„		
België, Certifikaten	2½ „			„		
Dito *Rothschild*	2½ „		51⅝	„	51⅞	51⅞
Frankrijk, Obligatiën	3 „			„		
Spanje, Onbep. Stukken	1¼ „	23⅝	23 11/16	„	23⅝	23¾
Nieuwe	3 „	42¾	42⅝	„	42⅝	
Binnenlandsche	3 „	37¾	37⅞	„	38⅛	38 1/16
Cert. Coup. Sp. Com.		4¾		„		
Amortisable Schuld			6½	„	6 9/16	6 9/16
Portugal, te Londen	3 „	43 9/16	43⅝	„	43½	43⅝
Dito Uitgestelde		90¼		„		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 „	101¾	101½	„	101⅝	101½
Dito A°. 1828—1829	5 „	101⅝	101	„		
Negot. 1831 en 1833	5 „	88	88	„		
Nieuwe Engelsche	4½ „	91⅞	91⅝	„		
Negot. 1840	4 „	81	80¾	„	80⅞	
Dito *Stieglitz*	4	80⅝	80⅝	„	80½	80½
Dito Nieuwe	4 „			„		
Certifikaten te Hamburg	5 „			„		
Inschr. op 't Grootboek	6 „		61⅝	„		
Dito Certifikaten	6 „	62¾	62¾	„		
Polen, Obligatiën	4 „	76	75¾	„	75⅞	
Aandeelen 1835		149½		„		
Oostenrijk, Metalliek	5 „	76 7/16	76 1/16	„	76¼	
Dito Nationale	5 „	77¼	77½	„	77¾	77⅝
Dito 1847	2½ „	39 7/16	39⅛	„	39¼	
Dito 1851 en 1852	2½ „	39 7/16	39⅛	„	39¼	
Dito Nieuwe	5 „	82½	82	„	82¼	82 3/16
Dito 1854	5 „	82½	82	„	82¼	82 3/16
Weener Bank	5 „			„		
Dito	4 „	63½		„		
Aand. met Loting fl. 250	f		390	„		
Nieuwe dito 1854		319	316	„		
Pruiss. Aand. 1854	3½ „			„		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	„			„		
Dito Orig.				„		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 „			„		
Sardinië, te Londen	5 „			„		
Denemarken, dito	3 „		82⅝	„		
Louisiana, te Londen	5 „	99⅞	99¾	„	100	99⅞
Brazilië	5 „		98¼	„		
Dito 1843	5 „			„		
Mexiko, te Londen £ 100	3 „	20⅛	20 1/16	„		
Dito Onbepaalde	3 „	20 1/16	19 15/16	„	20	
Peru	4½ „	77⅛	77⅛	„	77¼	
Grenada, dito à £ 100	2½ „	19 7/16	19 7/16	„	19⅜	
Dito Uitgestelde		7 1/16	7	„	7 1/16	
Ecuador		3⅝	3 11/16	„	3¾	
Venezuela, te Londen	4½ „	26⅝	26⅞	„		
Dito Uitgestelde	1½ „		12 5/16	„		
Grieken, Bl. à £ 100	5 „			„		

N. 5 pCt. Stieglitz 89¼, ½; O. 5 pCt. id. 88; Ecuador onb. 3 11/16, ¾; N. Ecuador 14¼, ½; Fr. O. Sp. Hope 134¼, ½; Orig. 134½; O. B. A. *f* 1180, 1184.

De markt verkeerde op nieuw in eene flaauwere stemming, en waren de oostenr. fondsen op nieuw tot verlaagde koers verkrijgbaar; naar spaansche was eenige vraag; N. 5 pCt. Stieglitz waren aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt., Diskonto 4 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Zoowel met Java als met Braziel bleef het in de afgeloopene week zeer stil; goed ord. Java wordt a 32¾ a 32½ aangeboden. — In Rio weinig gedaan, prijzen onveranderd.

THEE zonder omgang, in afwachting der Veiling te Rotterdam op 29 dezer.

RUWE SUIKER blijft flaauw gestemd en kwam ons geene enkele afdoening ter oore. De prijzen bleven overigens onveranderd.

GERAFFINEERDE SUIKER. De markt blijft in eene gedrukte positie, daar zich, ook tot de verlaagde prijzen weinig koopers voordoen. De noteering heeft geene noemenswaardige verandering ondergaan.

RIJST. Op de thans algemeen verlaagde prijzen, begint zich wat meer spekulatie voor te doen; voor gepeld Aracau bedingt men thans *f* 9 a 9½, dito Voorloop a *f* 11½ a 12 gehouden; gepeld Java *f* 10½, dito Voorloop *f* 13 a 15. Van Java Tafelrijst zijn te Rotterdam 7735 balen ex *India* a *f* 12 voor hier afgedaan, welke partij men zegt, dat later weder met eenig avans van de hand gezet is.

SPECERIJEN onveranderd stil. *Noten* N° 1 157 c. *Foelie* 145 c. *Nagelen* 39 a 41 c.

FRUIT. Behalve de plaats gevondene verkoopen van *Rozijn* en *Krenten* in veiling aernamen wij geene afdoeningen. 1851 *Krenten* blijven op *f* 48 a 55 eenige vraag genieten, Samos Rozijn niet ter markt; voor Smirna Rozijn *f* 15 a 18 te maken.

TABAK. Marijland blijft goed gesouteneerd, doch de omzettingen blijven beperkt, door gebrek aan keuze. In de overige soorten ging niets om. Java blijft in de supérieure kwaliteiten goed gestemd. Tegen 29 dezer komen in veiling 527 pak plant. P K ex *Mary Hall* en 1723 pak plan.. P K ex *Jan de Witt* alles meer of min beschadigd.

VERFWAREN *Indigo*. De handel in Java-soorten heeft eenige meerdere levendigheid aangeboden; 74 bn. werden voor Export verkocht. Ook in Bengaal en Caraques voor binnenl. behoefte was meer om. *Cochenille* zeer vast; tot volle vorige prijzen zijn 10 kn. Java verhandeld. *Verfhouten* zonder eenige meldenswaardige verandering in de prijzen, De handel bepaalde zich tot kleine partijen Geel- en Campêche-hout. — *Quercitron.* 7 vaten Philadelphia werden met *f* 7¼ en 60 balen Baltimore met *f* 5¼ betaald; wegens de geringe voorraad, thans hooger gehouden. — *Curcuma.* Ten gevolge der hooge vorderingen der houders zonder handel. — *Harst* niets ingepasseerd. — *Divi Divi* onveranderd. *Salpeter* nominaal hetzelfde. *Chili* zeilend a *f* 14 te koop. *Zwavel.* 140 Ton goede secunda voor Export *f* 3½ betaald. *Meekrap* geniet eene goede vraag en prijzen zijn langzaam vooruitgaande.

HUIDEN. Hierin had wegens de opgeruimdheid vooral van Java maar ook van Zuid-Amerikaansche soorten zoo goed als geen handel plaats; de stemming blijft echter zeer ferm.

METALEN. *Banca-Tin* wordt steeds op *f* 76 a 76½ gehouden, doch zoo min van dit artikel als aan *Koper* gaat iets af. In de andere artikelen valt niets bijzonders te vermelden.

KATOEN. Tot hoogere prijzen zijn ruim 150 balen uit de eerste hand afgedaan; naar Noord-Amerikaansche bestond ook eenige vraag, doch ten gevolge der verhoogde vorderingen ging er niets van eenig belang in die soort om.

GRAANMARKT.

Tarwe onveranderd: 129 ℔ witb. Poolsche *f* 625; 130 ℔ n. Geldersche *f* 465; 132, 136 ℔ dito *f* 475, 550.

Rogge zonder handel.

Garst *f* 5 a *f* 8 hooger; 111 ℔ Deensche *f* 235, 238; 109 ℔ Rostocker *f* 232.

Haver en Boekweit zonder handel.

Tegen Maandag aanst. zijn in veiling aangeslagen: c. 19 last Noorder Tarwe van 123 ℔,

Koolzaad. Cromhorn 84 £. Op 9 vaten Olie in April ek. 98; Sept. en Oct. 74; Nov. 74½ £. *Raapolie* op 6/w. *f* 52; Vliegend *f* 50¾, 1; 1°. Mei ek. *f* 48½; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 41½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 37½; Vliegend *f* 36¼. 1°. Maart, April en Mei *f* 35¾, *Hennepolie* op 6/w. *f* 46½; Vliegend *f* 45.

MIDDELBURG, 21 Febr. Tarwe. Puike Zeeuwsche *f* 14,50, mindere *f* 14,25, meer afwijkende *f* 14; puike Walchersche dito *f* 15 a 15,25, enkeld nog *f* 15,50 gekocht, mindere *f* 14,50 a 14 naar kwaliteit. — Rogge. Puike Zeeuwsche *f* 11, mindere *f* 10,75 per Mud. — Gerst. Puike Winter *f* 6,75, dito Zomer *f* 5,75, geringe Zomer *f* 5,25 de Mud — Walchersche Witteboonen *f* 12 tot 13 naar kwaliteit; Dito Bruineboonen *f* 10,75 a 11,50; Walchersche Paardeboonen, enkeld *f* 7, meestal *f* 7,25 verkocht. Walchersche Groene Erwten *f* 10 a 10,25, groote *f* 11 a 11,75 de Mud. Zeeuwsche Paardeboonen *f* 6,75. Dito Groene Erwten *f* 9, niet kokende *f* 8 per Mud verkocht. — Koolzaad hooger gehouden, men verliet puik Winter Koolzaad niet beneden de *f* 17 en Zomer dito niet beneden de *f* 16 per Mud. Kanariezaad werd tot *f* 11 aangeboden. — Raap-Olie *f* 53, Patent-Olie *f* 55, Lijn-Olie *f* 41,50 per Vat.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Febr. Ploeg, Vertrouwen, Newcastle.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 Februarij in lading naar:

Keulen	J. Kreitenberg, Colln N°. 15.
Weesel	A. Balk, Alma.
Ludwighaven & Manheim	H. Stempel, Mehemet Ali.
Mainz	B. Kirschreiber, Mainz N°. 5.
Frankfort	A. Urmetser, Frankfort N°. 6.

Rijnhoogte ARNHEM 21 Febr. 2 el 56 duim.
KEULEN 21 „ 10 vt. 10 „

Advertentiën.

Men verlangt tegen 15 Maart aanstaande **twee MOLENMAKERS-GASTEN**, van de R. C. Godsdienst, loon naar bekwaamheid. Men vervoege zich liefst in persoon, of met *franco* brieven bij den molenmaker A. VAN DONGEN, te Wouw, Noord-brabant. (1817)

In het NOORD-HOLLANDSCH WEEKBLAD van *Dingsdag 19 Februarij komt een berigt voor uit Edam van den volgenden inhoud:*

Eene Huismoeder uit den fatsoenlijken burgerstand, die sedert lang in ziekelijken toestand verkeerde en tot droefenis van allen, die haar kenden, hopeloos het graf te gemoet ging, is eensklaps beter geworden en men ziet haar weêr gezond en sterk, met eene blozende kleur door de straten loopen. Een ander feit, dat evenveel verbazing verwekt, is het voorspoedige herstel van een kind, dat reeds de doodskleur gezet had. Beide zijn, de geheele stad weet het, door de Revalenta genezen.

De Redactie neemt hieruit aanleiding de aandacht der ouders en lijders in het algemeen bijzonder op dit meel te vestigen. (1816).

Met het **SCHUURPOEDER** van de *Schumachersche* wetsteen-fabriek kan men op de gemakkelijkste wijze blinkend Koper, heldere Spiegels en glansrijk Zilver verkrijgen. Het neemt oogenblikkelijk al het beslag van het Metaal weg en is zoo fijn en zacht, dat het den luister in het minst niet beschadigt. Aangeslagen Lampglazen worden, daarmede gepoetst, in een oogenblik zoo helder als Kristal. Zilveren Lepels, enz., worden het best met de vlakke hand daarmede gepoetst en zijn dan zoo blank als nieuw.

Wij zijn door eenige onzer vrienden verzocht, den militairen stand opmerkzaam op dat voor hetzelve zeer nuttige artikel te maken, daar geen poetsgoed zoo geschikt is om Knoopen en Ornamenten, Sabelscheden en andere Wapenstukken als nieuw te maken; zij hebben dit herhaaldelijk van Heeren Officieren en hunne oppassers vernomen.

Stollp's Likdoorn Balsem neemt Likdoorns en Eksteroogen in weinige dagen voor goed weg. Attesten van de Graaf en Gravin van Sontheim, in Stuttgart, Oberfinanzrath Hartman te Ludwigsburg, Adolf Hausmann te Ludwigsburg, Finanzrath Härlin te Ludwigsburg en anderen spreken er met veel lof van.

Het fleschje kost 60 Ct. in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Depôts. (1820)

(1818) Op Dingsdag 4 Maart 1856 en volgende dagen zal de Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN te *Leyden* verkoopen, eene kleine doch nette verzameling van **Godgeleerde, Regtsgeleerde, Letter-, Geschied-, Taal- en Dichtkundige WERKEN,** de Godgeleerde Boeken nagelatén door wijlen den Wel-Eerwaarden Heer A. G. VAN DAM, in leven R. C. Priester en Pastoor te *Vianen*. Op *franco* aanvragen zijn nog Catalogussen te bekomen.

SIROP LAROZE.

Deze Siroop goedgekeurd door de Akademie van geneeskunde en de Artzenymengkundige School te Parijs.

Het blijkt uit proefnemingen, gedaan onder alle luchtstreken, dat de **Sirop Laroze**, zamengesteld uit bittere, zenuw sterkende bast van verschillende soort, voortdurend de beste rezultaten heeft geleverd in zenuwziekten, als waarin dit middel steeds wordt aangewend. Zoowel geneesheeren als zieken hebben de rezultaten immer waargenomen in de verzwakking der maag en ingewanden, waarvan de siroop de funktien herstelt; de spijsvertering wordt er door bevorderd, de diarrhaea, tijdelijke of chronische onderbuikskwalen en bedorven maag er door genezen; ze voorkomt verval van krachten, tering en bevordert de herstelling der zieken. Deze in de geneeskundige wereld behaalde voordeelen hebben de hebzucht der namakers gewekt die onder mijn naam en handteekening hun ellendig voortbrengsel verkoopen. Ten einde aan dien schandelijken handel een einde te maken, heb ik de merken mijner fabriekatie veranderd. Elke flakon mijner Siroop is gewikkelk in een geel en rood gewaterde reep papier, waarop aan de eene zijde de naam van J. P. LAROZE en aan de andere zijde in groote kapitalen deze drie letters J. P. L. gedrukt staan, benevens het stempel van het fransche gouvernement, dat er niet mag aan ontbreken.

De Siroop is verkrijgbaar te Parijs bij J. P. LAROZE, Apotheker, straat Neuve-des-Petits-Champs, 26.

Depôts in Holland: te *Amsterdam*, bij H. H. ULOTH, Zeedijk, 188; te *Rotterdam*, bij VAN SANTEN KOLFF. te *'s Hage*, bij J. M. RENESSE; te *Haarlem*, bij KEUNEN en SCHREUDER; te *Middelburg*, bij VAN DE KAMER; te *Amersfoort*, W. COOLHAAS; te *Utrecht*, bij GROOTENVORST; te *Groningen*, bij KUILENBERG; te *Deventer*, bij L. G. SMEENK, Apoth.; te *Breda*, bij A. J. JANSSEN, Apoth. (1686)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is gedrukt en wordt met goed succes gedebiteerd:

LIEDEREN

BIJ DEN

Katechismus of Katholieke Leering

WOORDEN EN WIJZEN, HERZIEN

door

JOS. ALB. EN LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM.

Prijs 10 Cents.

Bij getallen tot mindere prijzen.

MAGAZIJN VAN SPIEGELS EN LIJSTEN

Nieuwendijk over den Heer BAHLMAN, H 47.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij van Parijs heeft ontvangen, een groot assortiment ovale **Lijsten**, met en zonder ornamenten voor Photographische Portretten, rijk gepolijst, *f* 1.75 en *f* 1.50 Dito met ronde hoeken *f* 1.50, vroeger *f* 5 en *f* 4. Verder Lijsten voor Lithographien, Gravures en Teekeningen, alles tot zeer lage prijzen.

Ook belast men zich met het inmaken van platen.

(1819) H. PH. J. SCHUITEN.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.